

Arkivsak-dok. 23/42440-3
Saksbehandler Hanne Pentz

Saksgang
Utvalg for kultur og oppvekst 2023 - 2027
Bystyret 2023 - 2027

Møtedato
30.04.2024
23.05.2024

Sak nr.

Kvalitetsmelding om grunnskolen 2023

Saksordførersak.

Saksordfører: Erik Ileby Nakstad
Medsaksbehandlere:

Saksordførers innstilling:

Legges fram i møtet

Vedlegg:

Kvalitetsmelding om grunnskole 2023

Møteprotokoll, Ungdomsrådet 20.3.2024, Sak: Elevundersøkelsen og innspill til kvalitetsmelding for skole.

Sammendrag:

Kommunedirektøren legger med dette fram kvalitetsmelding om grunnskolen i Sarpsborg kommune. Ifølge opplæringsloven skal kommunen ha et forsvarlig system for å følge opp resultatene fra nasjonale kvalitetsvurderinger. Som en del av oppfølgingsansvaret, skal det utarbeides en årlig rapport om tilstanden i grunnskoleopplæringa som er knyttet til læringsresultater, frafall og læringsmiljø. Rapporten skal drøftes i bystyret.

Kvalitetsmeldingen presenterer tall, resultater og beskrivelser knyttet til noe av det arbeidet som er utført i grunnskolen i 2023, og det pekes på tiltak for videre arbeid.

Kvalitetsmeldingen inneholder kun de lovpålagte rapporteringene bestemt fra Utdanningsdirektoratet, samt rapporteringer på 2 prosjekter; *Inkluderende barnehage- og skole* og *Vi bygger HUS*, og arbeidet med å bli leksebevisst.

I den offentlige Sarpsborgskolen går det 6757 elever. De aller fleste trives på skolen, lærer og har det trygt og godt. Det foregår mye godt arbeid som bidrar til elevenes trivsel, og deres læring og utvikling. Dette arbeidet blir utført av alle som jobber i skolen, enten som pedagog, fagarbeider, miljøarbeider, assistent eller leder.

Samtidig vet vi at det er utfordringer i læringsmiljøene både på barneskolene og ungdomsskolene, og det er høyt sykefravær blant de ansatte. Det er en økning i antall meldte avvik, flere elever opplever å bli mobbet, det er høye fraværstall og en tilbakegang i læringsresultatene. Denne negative utviklingen er en trend som ses over hele landet. I

Kvalitetsmeldingen 2023 er det viet stor plass til å beskrive læringsmiljøet, og arbeidet som foregår for å snu en negativ utvikling. Et raust og støttende læringsmiljø er grunnlaget for en positiv kultur der elevene oppmuntres og stimuleres til faglig og sosial utvikling. For å lykkes med dette er det viktigste verktøyet å jobbe med relasjoner. I kvalitetsmeldingen er det beskrevet hvordan dette arbeidet skal legges opp. Det er ingen enkle løsninger, og det er viktig at skolene får ro til å stå i dette arbeidet over tid.

Utredning:

Ifølge opplæringsloven § 13-3e skal kommunen skal ha et forsvarlig system for å følge opp resultatene fra nasjonale kvalitetsvurderinger som Utdanningsdepartementet gjennomfører. Som en del av oppfølgingsansvaret, skal det utarbeides en årlig rapport om tilstanden i grunnskoleopplæringen som omhandler læringsresultater, frafall og læringsmiljø. Denne rapporten kalles kvalitetsmelding om grunnskolen og skal danne utgangspunkt for dialog, drøfting og planlegging av arbeidet med kvalitetsutvikling i Sarpsborgskolen. Rapporten skal drøftes i bystyret.

Kvalitetsmeldingen viser fram kommunens tall og resultater med bakgrunn i skoleområdets måltavler som vist i handlingsplan for 2023-2026. Det blir også gjort en analyse av skoleområdet sine mål hentet fra oppvekstplanen og tett på-planen. Nasjonale og lokale styringsdokumenter, som for eksempel læreplanverket og oppvekstplanen, ligger til grunn for alle ambisjoner og vurderinger. I tillegg til de lovpålagte rapporteringene, redegjøres det også for arbeidet med å utvikle en bevisst og inkluderende leksepraksis, samt prosjektene *Inkluderende barnehage- og skole* og *Vi bygger HUS*.

Kommunedirektøren la i 2021 frem en sak til bystyret om lekser. Bystyrets vedtak sier at utvalg for kultur og oppvekst og bystyret orienteres om det pågående arbeidet gjennom årlig kvalitetsmelding om grunnskolen.

Inkluderende barnehage- og skole ble igangsatt fra kommuneledelsen i 2022. Her ble det satt fokus på ressursbruk og organisering av spesialundervisning som del av Prosjekt Bærekraft 2030. Arbeidet har definert en rekke tiltak som samlet skal føre til at Sarpsborgs barnehager og skoler har en inkluderende praksis som fremmer deltakelse, trivsel, læring og utvikling i det ordinære tilbudet. Samtidig skal det spesialpedagogiske tilbud i Sarpsborgs barnehager og skoler fremme inkludering og likeverdig utbytte.

Hafslund ungdomsskole har hatt utfordringer i skoledriften. Det har de siste årene vært flere lederbytter, et høyt sykefravær og uroligheter i elevmiljøet. Både elever, foresatte og ansatte uttrykte et behov for endring og fremsatte krav om dette. Med bakgrunn i dette ble prosjekt *Vi bygger HUS* startet. Dette er utfordringer som er allment kjent, og som det har vært en del mediedekning rundt. Kommunedirektøren finner det derfor riktig å beskrive dette prosjektet i kvalitetsmeldingen.

Arbeidet med kvalitetsmeldingen startet i november 2023. Da ble oppstartsnotatet behandlet i utvalg for kultur og oppvekst. Det har videre vært avholdt to samarbeidsmøter med saksordfører og tillitsvalgte fra Utdanningsforbundet og Fagforbundet.

I kvalitetsmeldingen skal det legges fram data som gir informasjon om grunnopplæringen. Det er svært strenge krav knyttet til personvernopplysninger. Dette får konsekvenser for hvilke konkrete tall kvalitetsmeldingen kan inneholde. Blant annet kan det ikke vises til eiertallene for læringsresultater eller mobbetall. Kommunedirektøren har derfor valgt å ta med statistikk som viser resultatene samlet for Sarpsborg kommune, det innebærer at resultatene for privatskolene er en del av det totale bildet. Siden Sarpsborg kommune ikke

har noe innvirkning eller påvirkning på skoledrift eller utvikling hos privatskolene, mener kommunedirektøren det er svært uheldig at ikke eiertallene kan publiseres.

Det er utarbeidet kvalitetsmeldinger om skolen siden 2008. I august 2024 vil ny opplæringslov tre i kraft. I dagens lov står det at det skal «(...) *utarbeidest ein årleg rapport om tilstanden i grunnskoleopplæringa som skal drøftes av kommunestyret.*» I ny opplæringslov vil dette endres til at «*kommunestyret minst en gang i året skal få informasjon om læringsmiljøet, læringsresultater og gjennomføringen til elevene i opplæringen.*» Med bakgrunn i lovendringen vurderes form og innhold for neste kvalitetsmelding i oppstartsnotatet høsten 2024.

Fakta om Sarpsborgskolen

Pr.1.10.2023 var det 6786 elever i Sarpsborgskolen. Elevtallsutvikling fra 2022 til 2023 viser en økning på 29 elever siste år. De to siste skoleår har det vært en samlet elevtallsvekst på 129 elever.

Sarpsborg kommune oppfyller per 1.10.2023 lærernormen på alle trinn.

Det er 579,2 årsverk som går til undervisning i Sarpsborgskolen skoleåret 2023/2024. Dette inkluderer både ordinær undervisning, spesialundervisning og særskilt språkopplæring for 1.-10.trinn. Dette er en svak økning i antall årsverk fra forrige skoleår.

99,0 % av undervisningspersonalet i Sarpsborgskolen oppfyller kompetansekravene for tilsetting, jf Opplæringslovens §10-1. På landsbasis er denne andelen 95,1%.

Pr. 1.10.2023 fikk 393 elever spesialundervisning etter enkeltvedtak mot 408 i 2022. De 393 elevene utgjør 5,8 % av elevene i grunnskolen i Sarpsborg. 47 av elevene har fast tilhørighet på Sarpsfossen skole. Andelen elever med spesialundervisning i har hatt en svak nedgang sammenlignet med i fjor.

Læringsmiljø

De aller fleste elevene trives på skolen, lærer og har et trygt og godt miljø. Det foregår svært mye godt arbeid som bidrar til elevenes trivsel, og deres læring og utvikling. Dette arbeidet blir utført av alle som jobber i skolen, enten som pedagog, fagarbeider, miljøarbeider, assistent eller leder.

Samtidig vet vi at det er uro i læringsmiljøene, mobbetall øker for andre år på rad, det samme gjelder antall meldte avvik og det er høyt sykefravær blant ansatte. Arbeidet med skolemiljø saker er ofte komplekst og omfattende. Alle saker må behandles individuelt, samtidig som det også stilles krav til tiltak både på gruppenivå og skolenivå. Det jobbes på alle nivåer for å snu denne utviklingen. I kvalitetsmeldingen er det viet godt med plass for å beskrive situasjonen og det forebyggende arbeidet.

I mars 2024 jobbet ungdomsrådet med å analysere mobbetallene fra årets elevundersøkelse. Dette er et tema som engasjerer. Vedlagt kvalitetsmeldingen ligger protokoll fra arbeidet de har gjort. Her kommer de med tanker om hvorfor de tror at mobbetallene øker, samt en prioritert liste over tiltak de mener bør settes inn. Oppvekstadministrasjonen tar med seg forslagene i det videre arbeidet som beskrevet i kvalitetsmeldingen.

Læringsresultater

Formålet med nasjonale prøver er å gi skolen kunnskap om elevenes ferdigheter i lesing, regning og engelsk. Informasjonen fra prøvene skal danne grunnlag for underveisvurdering og kvalitetsutvikling på alle nivåer i skolesystemet. Det er tre mestringsnivåer på 5. trinn,

hvor nivå 1 er det laveste og nivå 3 er det høyeste. På 8. og 9. trinn er det 5 mestringsnivåer, hvor 1 er det laveste og 5 er det høyeste.

Resultatene på 5.trinn viser at Sarpsborg ligger bak landsgjennomsnitt i regning og lesing. Sarpsborg ligger også bak landet på mestringsnivå 1 og 3 i engelsk, men har omtrent like mange elever på mestringsnivå 2.

Også 8.trinn og 9.trinn har resultater under landsgjennomsnitt i regning og lesing. Resultatene i engelsk viser at det er flere elever på de laveste mestringsnivåene og færre elever på de øverste mestringsnivåene sammenliknet med i fjor.

Karakterer og grunnskolepoeng

Grunnskolepoeng er en samlet poengsum beregnet ut fra alle standpunkt- og eksamenskarakterene på vitnemålet, og danner grunnlag for opptak til videregående skole. Elever i Sarpsborgskolen hadde i gjennomsnitt 40,4 grunnskolepoeng i 2023. Nasjonalt hadde avgangselevne i gjennomsnitt 42,3 grunnskolepoeng.

Overgang

I 2023 begynte 97,1% av elevene i Sarpsborg på videregående opplæring samme år som de gikk ut av 10. klasse. På landsbasis er tilsvarende tall 97,2%.

Fravær

Elevene har møteplikt til alle time på alle årstrinn, og hovedregelen er at alt fravær på 8., 9. og 10. trinn skal føres på vitnemålet. En elev på 10. trinn har typisk åtte dager og seks timer fravær i 2022–2023. Det er to dager mer enn det typiske fraværet i 2018–2019, altså før korona pandemien. Sarpsborg ligger på samme nivå som nasjonalt.

Sarpsborg kommune bruker begrepet bekymringsfullt fravær hvis en elev har høyt eller udokumentert fravær, kommer for sent, har et fast fraværsmønster eller møter på skolen, men forlater undervisningen i løpet av dagen. Når skolen oppdager elever med bekymringsfullt fravær, skal de kartlegge situasjon og sette inn tiltak. Ofte er disse sakene svært sammensatte. Hvis evalueringen viser behov for videre oppfølging meldes saken til PPT. I 2023 ble det henvist 26 nye saker til PPT knyttet til skolevegringsproblematikk. Totalt aktive saker hos PPT knyttet til skolevegring er 51.

Kvalitetsmeldingen presenterer tall, resultater og beskrivelser knyttet til noe av det arbeidet som er utført i grunnskolen i 2023. Den peker videre på noen utfordringer og angir mål og tiltak for videre arbeid. Endringer tar tid og det er viktig å holde fast på den retningen som er valgt og at skolene får ro til å stå i dette arbeidet over tid.

Konsekvenser økonomi, miljø og folkehelse:

Økonomi:

Økonomiske konsekvenser er ikke vurdert.

Miljø:

Ingen vesentlige konsekvenser.

Folkehelse:

Kommunen og alle skolene jobber for et trygt og godt skolemiljø.

Kommunedirektørens anbefaling:

1. Kvalitetsmelding om grunnskolen 2023 tas til orientering.
2. Den enkelte skole legger kvalitetsmeldingen frem for skolens rådsorganer.
3. Kommuneområde oppvekst og den enkelte skole benytter de mål, føringer og resultater som fremkommer i kvalitetsmelding om grunnskolen 2023 til videre arbeid med kvalitetsutvikling.
4. Tiltak som er angitt i Sarpsborg kommunes handlingsplan og budsjett, samt kommunedelplan oppvekst legges til grunn for skolenes virksomhetsplanlegging.